

♦ ♦ ♦

*Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası
Rəyasət Heyətinin qərarı ilə
çap olunur*

♦ ♦ ♦

НАЦИОНАЛЬНАЯ АКАДЕМИЯ НАУК АЗЕРБАЙДЖАНА

МАТЕРИАЛЫ
*международного научного симпозиума,
посвященный 90-летию действительного члена
Национальной Академии Наук Азербайджана,
Героя Советского Союза
Зии Муса оглы Буниятова*

**ИСТОРИОГРАФИЯ
И ИСТОЧНИКОВЕДЕНИЕ
СРЕДНЕВЕКОВОГО ВОСТОКА**

Баку – «Элм» – 2012

AZƏRBAYCAN MİLLİ EMLƏR AKADEMİYASI

*Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının
həqiqi üzvü, Sovet İttifaqı Qəhrəmanı
Ziya Musa oğlu Bünyadovun
90 illiyinə həsr olunmuş
beynəlxalq elmi simpoziumun*

MATERIALLARI

(Bakı, 7-8 may 2012-ci il)

**ORTA ƏSRLƏR ŞƏRQİNİN
TARIXŞÜNASLIĞI
VƏ MƏNBƏŞÜNASLIĞI**

Bakı – «Elm» – 2012

Redaksiya heyəti:

Mahmud Kərimov

Nailə Vəlizanlı

Gövhər Baxşəliyeva

Şahin Mustafayev

Fərda Əsədov

Şirindil Alışanov

Редакционная коллегия:

Махмуд Керимов

Наиля Велиханлы

Гевхар Бахшалиева

Шайн Мустафаев

Фарда Асадов

Шириндил Альшанов

ISBN 978-9952-453-21-8

655(07) – 2012

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI PREZİDENTİNİN
SƏRƏNCAMI**

**Akademik Ziya Bünyadovun
90 illik yubileyinin keçirilməsi haqqında**

2011-ci ilin dekabr ayında Azərbaycanın görkəmli tarixçisi və şərqşünas alimi, tanınmış ictimai xadim, tarix elmləri doktoru, professor, Dövlət mükafatı laureatı, Sovet İttifaqı Qəhrəmanı, akademik Ziya Musa oğlu Bünyadovun anadan olmasının 90 ili tamam olur.

Zəngin və çoxşaxəli yaradıcılığı sayəsində Ziya Bünyadov respublikamızda tarix elminin yeni mərhələyə yüksəldilməsi işinə layiqli töhfələr vermişdir. Azərbaycan tarixinin müxtəlif dövrlərinə dair uzun illər ərzində meydana gətirdiyi fundamental tədqiqatlar, eləcə də orta əsrlərə aid çox sayıda mənbələrin tərcüməsi ilə yanaşı onlara yazdığı geniş şəhərlər alıma böyük şöhrət qazandırmışdır. Azərbaycanda yeni ərəbşünas tarixçilər nəslinin formalaşmasında onun fəaliyyəti təqdirəlayıqdır.

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq, ölkəmizdə tarix elminin inkişafı sahəsində müstəsna xidmətlər göstərmiş akademik Ziya Bünyadovun 90 illik yubileyinin keçirilməsini təmin etmək məqsədi ilə qərara alıram:

1. Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyi ilə birlikdə akademik Ziya Bünyadovun 90 illik yubileyinə həsr olunmuş tədbirlər planını hazırlayıb həyata keçirsin.

2. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetini bu sərəncamdan irəli gələn məsələləri həll etsin.

**İlham Əliyev
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti**

Bakı şəhəri, 24 noyabr 2011-ci il.

Приветственное слово Президента Национальной Академии Наук Азербайджана академика М.К.Керимова

Дорогие гости, уважаемые участники симпозиума!

Позвольте мне приветствовать вас на церемонии открытия международного симпозиума «Историография и источниковедение Средневекового Востока», посвященного 90-летию известного учёного-историка и востоковеда, общественного деятеля, Лауреата государственной премии Азербайджана, Героя Советского Союза, доктора исторических наук, профессора, действительного члена Академии Наук Азербайджана Зии Мусаевича Буниятова.

Имя академика Буниятова навечно вписано в историю азербайджанской науки и мирового востоковедения.

Востоковедение в Азербайджане имеет глубокие корни, которые пытаются из самих истоков богатых исторических и культурных традиций нашего народа. Как современная наука востоковедение стало складываться в Азербайджане в XIX веке благодаря влиянию русской и европейской науки. Не случайно такие выдающиеся учёные-азербайджанцы как Аббаскули-ага Бакиханов, Мирза Казем-бек, Мирза Джрафар Топчибашев и другие внесли весомый вклад в развитие востоковедения в России.

В XX веке азербайджанское востоковедение получило мощный импульс для дальнейшего развития, когда появились академические и вузовские научно-исследовательские центры, такие как, в частности, Институт востоковедения АН, а также факультет востоковедения, ставшие кузницей кадров для нашей республики. Развитие востоковедной науки в этот период связано с именами таких всемирно известных учёных как Абдулкерим Ализаде, Алисахбат Сумбатзаде, Гамид Араслы, Рустам Алиев, Аида Имангулиева, и, конечно же, Зия Мусаевич Буниятов.

Академик Зия Бунятов стоял у истоков становления школы востоковедной медиевистики в Азербайджане. Его фундаментальные труды, такие как «Азербайджан в VII-IX веках», «Государство Атабеков Азербайджана», «Государство Хорезмшахов-Ануштегинидов» и другие, по сути, стали классикой исторической науки не только в Азербайджане, но и во всем бывшем Советском Союзе, и в целом, в мировом востоковедении.

Сфера научных интересов академика Бунягтова была чрезвычайно широка. Обладая невероятной эрудицией и любознательностью, владея несколькими восточными и западными языками, он обращался к самой различной тематике, связанной с историей Азербайджана, Кавказа, Центральной Азии, Ближнего Востока. В круг его интересов попадали как фундаментальные проблемы исторического развития народов Востока в средние века, так и вопросы частного характера и повседневной жизни людей. Он основательно исследовал историю Ближнего Востока и Центральной Азии в составе Арабского халифата, издавал критические тексты и переводы наиболее важных исторических источников, обращался к архивным документам, связанным со сталинским террором в отношении научной интеллигенции Азербайджана и тюркских народов бывшего Советского Союза. Вместе с тем, в орбиту его интересов попадали и такие, казалось бы, частные, но не менее важные исторические темы как отражение стихийных бедствий в аутентичных источниках той эпохи, состояние средневековой медицины и специфика хирургических операций, и т.д.

Труды академика З.Бунягтова внесли также неоценимый вклад в развитие научного азербайджановедения. Именно в творчестве Зии Мусаевича были поставлены и нашли свое решение наиболее фундаментальные проблемы средневековой истории азербайджанского народа, вопросы государственности и социально-политического развития азербайджанского общества в средние века.

Академик Зия Бунятов был также крупным организатором науки. Он долгие годы был вице-президентом нашей Академии, возглавлял Институт востоковедения НАН Азербайджана, который ныне носит его имя. Он взрастил целую плеяду историков-востоковедов, которые и сегодня своими работами обогащают историческую науку Азербайджана.

Зия Мусаевич искренне любил свою страну, был предан идеалам дружбы между народами. Именно поэтому он, как многие его

соотечественники мужественно воевал на полях сражений во время Великой Отечественной войны и, будучи командиром штрафного батальона, прошел с боями до Берлина. Он не раз был ранен, получил множество боевых наград и до конца своей жизни с гордостью носил на груди звезду Героя Советского Союза. Через два дня все мы будем отмечать великий день победы над фашизмом, праздник, в который внесли свой вклад все народы бывшего Советского Союза. Пользуясь случаем, я еще раз хочу поклониться светлой памяти Героя Советского Союза Зии Мусаевича Буниятова и поздравить всех присутствующих здесь ветеранов

Будучи славным сыном Азербайджана, Зия Буниятов являл собой также образец истинного кавказца – человека необыкновенного мужества, широкой души и глубокой мудрости. Он был настоящим патриотом Кавказа, одним из тех интеллектуалов и общественных деятелей, которые ясно осознавали, что в годы тяжелых испытаний, которыми так изобилует вся история Кавказа, лишь солидарность и взаимовыручка между всеми народами этого региона могут стать залогом их выживания. Лишь отказ от взаимных обид, обоснованных или мнимых претензий друг к другу, взаимопомощь и совместные усилия в решении общих проблем помогают преодолеть все возникающие трудности. Когда этот регион столкнулся с очередным историческим вызовом в период распада Советского Союза, Зия Мусаевич заявлял во всеуслышание, что иной альтернативы добрососедству, честности и искренности во взаимных отношениях между народами Кавказа не существует, и что отказ от этих принципов неизбежно ввергнет все народы в кровавую пучину. Именно поэтому он так горячо выступал против агрессивного и узколобого национализма некоторых армянских деятелей и, особенно, представителей интеллигенции, которые выступили с территориальными претензиями к Азербайджану из-за Нагорного Карабаха и тем самым раздули огонь войны на Южном Кавказе. Зие Буниятову было тяжело видеть, как регион скатывается к хаосу и кровавым беспорядкам, но, как и во время Великой Отечественной войны, он готов был как простой солдат стать на защиту своей родины.

Уважаемые коллеги, мы сегодня еще раз вспоминаем академика Зию Буниятова, потому что именно о таких людях сказано, что они – соль земли, и память о них является той путеводной нитью, которая указывает нам дорогу чести, достоинства и служения людям. Именно поэтому указом Президента Азербайджана Ильхама Алиева

было принято решение о чествовании 90-летнего юбилея Зии Буниятова, в рамках которого и проходит наш международный научный симпозиум.

Позвольте мне еще раз приветствовать всех участников и гостей нашей страны на земле Азербайджана, пожелать вам всех благ и выразить надежду на то, что симпозиум пройдет успешно, и что все вы будете с теплотой вспоминать эти дни чествования памяти академика З.Буниятова в Баку и в другом историческом городе Азербайджана – Нахчыване.

M Ü N D Ə R İ C A T

AMEA prezidenti akademik M.K.Kərimovun təbrik çıxışı	7
Baxşəliyeva Gövhər (<i>Bakı, Azərbaycan</i>). Akademik Ziya Bünyadovun həyat və yaradıcılıq yolu	10
Əbdühəlimov Bəhram (<i>Daşkənd, Özbəkistan</i>). Akademik Z.M.Bünyadovun Mərkəzi Asiya tarixinin öyrənilməsinə töhfəsi	13
Abaşidze Medea, Metreveli Roin, (<i>Tbilisi, Gürcüstan</i>). Ziya Bünyadovun ibrətli tərcüməyi-halı (Learning through Biography - Ziya M. Buniyatov)	15
Lisak İrina (<i>Taqanroq, Rusiya</i>). Ziya Bünyadov: insanlıq xidmət.....	16
Sara Krombax (<i>Amsterdam, Hollandiya</i>). Ziya Musa oğlu Bünyadovun Azərbaycanda stalinizm terroruna dair araşdırmları (Ziya Musa oglu Buniyatov's research into Stalinist terror in Azerbaijan).....	19
Abdul Wahid Mohammad Salameh (<i>Qahirə, Misir</i>). Ziya Bünyadov - Azərbaycan tarixində iz qoymuş şərqsünas (Ziya Buniyatov Orientalist Leave a Mark in the History of Azerbaijan).....	21
Dalqatov Artur, İsmayılova Almaz (<i>Mahaçqala, Dağıstan</i>). Ziya Bünyadovun əsərlərində Qərbi Xəzəryanı bölgədə əreb işgallarının nəticələrinin tədqiqi	22
Timoxin Dmitri (<i>Moskva, Rusiya</i>). Z.M.Bünyadovun Anuştegini Xarəzmşahlarının dövləti və Cəlaləddin Məngburnunun hökmranlığı tarixinin tədqiqinə töhfəsi	27
Soltanova Nazilə (<i>Bakı, Azərbaycan</i>). Alimin sərrast baxışları	29
Kanançev Zurab (<i>Moskva, Rusiya</i>). Akademik Z.M.Bünyadovun əsərlərində Qafqaz Albaniyasının tarixi.....	31
Abbasov Rafiq (<i>Bakı, Azərbaycan</i>). Azərbaycan və Çin: İpek Yolunda ticarət mübadiləsi və mədəni əlaqələr.....	33
Abbasova Aytən (<i>Bakı, Azərbaycan</i>). Azərbaycan nefti qədim dövr və orta əsrlər beynəlxalq ticarət əməliyyatlarında.....	35
Əbdülməcidov Ramazan (<i>Mahaçqala, Dağıstan</i>). Ömer al-Xunzaxinin Dağıstan əhalisine müraciəti (XVIII əsrin sonu-XIX əsrin əvvəli).....	37
Əbusəidova Meruert (<i>Almatı, Qazaqstan</i>). Qazağıstan və Mərkəzi Asiya tarixi və mədəniyyətinə dair yeni mənbələr, arxiv materialları və artefaktlar.....	40
Averyanov Yuri (<i>Moskva, Rusiya</i>). Qaraman (Kiçik Asiya) bəyliyinin tarixinə dair sufi qaynaqları.....	42
Ağayeva Esmiralda (<i>Bakı, Azərbaycan</i>). Orta əsrlər Qahirə şəhərinin toponimikasında türk adları.....	44
Aqzamxocayeva Səidə (<i>Daşkənd, Özbəkistan</i>). Ali transsəntental ideya Şərqi mənəvi-əxlaqi idealı kimi	45
Ayqunova Təqirət, Ayqunova Səidə (<i>Mahaçqala, Dağıstan</i>). Orta əsrlər dövründə Şimal-Şərqi Qafqaz ərazisində yəhudiliyin nüfuzu və yəhudi əhalisinin yayılması	48
Aytberov Timirlan (<i>Mahaçqala, Dağıstan</i>). İmanməhəmməd Qıqtalinski və onun Qafqaz müharibəsi haqqında ərəbdilli əsəri.....	52

Akilova Kamola (<i>Daşkənd, Özbəkistan</i>). Mərkəzi Asiya islam mədəniyyətinə türk xalqlarının töhfəsi.....	53
Alekseyev Anton (<i>Sankt-Peterburg, Rusiya</i>). Sankt-Peterburq Dövlət Universiteti Şərqsünaslıq fakültəsinin toplusunda Mərkəzi Asiya xalqlarının dini təcrübəsi haqqında az məlum olan əsərlər.....	57
Ələsgərova Nəsrin (<i>Bakı, Azərbaycan</i>). Mistik idrak konsepsiyasının əsası - şeyx Yəhya Bakuvinin “Mənəzil-əl-Aşıqın” (Aşıqlerin mənzili) rısaləsində “məqam” və “hal” təlimi.....	58
Əlibekova Patimat (<i>Mahaçqala, Dağıstan</i>). Xunzaxlı Dibir-qazının fars-ərəb-türk lüğətləri.....	60
Əlihaciyeva Zaira (<i>Mahaçqala, Dağıstan</i>). “Türk-İran mifoloji surəti Əl/Əlbasti və onun Dağıstan paralelləri.....	62
Əliyeva Lala (<i>Bakı, Azərbaycan</i>). İmadəddin əl-İsfahaninin yaradıcılıq ırsı... Əliyev Rafiq (<i>Bakı, Azərbaycan</i>). Orta əsrlərdə “mənəviyyatın” arxeologiyası (Azərbaycanın timsalında)	65
Əsədov Fərda (<i>Bakı, Azərbaycan</i>). Sovet şərqsünaslarının polemikasında Cənubi Qafqazda xəzərlərin dominantlığı müddəti haqqında ərəb mənbələrinin materialları.....	66
Axundova Nərgiz (<i>Bakı, Azərbaycan</i>). Orta əsrlərdə Qafqaz və türk imperiyaları.....	68
Baypakov Karl (<i>Astana, Qazaxıstan</i>). Oğuzların şəhərləri.....	71
Baltabayev Həmidulla (<i>Daşkənd, Özbəkistan</i>). “Xarəzmşahlar-Anuşteginlər dövləti” XI-XIII əsrlər Mərkəzi Asiya ədəbi mənbəsi kimi.....	73
Vasiltsov Konstantin (<i>Sankt-Peterburg, Rusiya</i>). Orta əsrlərdə Pamirdə ismaililərin “də/va”nın tarixindən: tarixşünaslığın və mənbəşünaslığın problemləri.....	73
Vəlixanlı Nailə (<i>Bakı, Azərbaycan</i>). Ərəblərin Naşava-Naxçıvanı fəth etmələrinə dair tarixi mənbələrin məlumatı və onların ədəbiyyatda şerhi.....	79
Hacıyev Tamerlan (<i>Mahaçqala, Dağıstan</i>). “Şamxal” titulu haqqında.....	81
Həsənov Məhəmməd (<i>Mahaçqala, Dağıstan</i>). III-VII əsrlər Dağıstan-İran (Sasan) münasibətlərinin tarixindən.....	84
Həsənova Əminət (<i>Mahaçqala, Dağıstan</i>). “Dərbənd-namə”nin tədqiqi haqqında.....	86
Gelaşvili Nana (<i>Tbilisi, Gürcüstan</i>). Mahmud Natanzinin tarixi əsəri Səfəvi-Gürcüstan münasibətlərinin tarixinə dair mənbə kimi.....	88
Qotsiridze Georgi (<i>Tbilisi, Gürcüstan</i>). Gürcüstanda azərbaycanlıların ənənəvi möisət mədəniyyətinin bəzi aspektləri – etnomədəni münasibətlərin paradiqması (Kvemo-Kartli-Qardabani və Marneuli rayonlarının misalında).....	91
Hüseynov Harun-Rəşid (<i>Mahaçqala, Dağıstan</i>). XII-XIV əsrlər ərəb coğrafiyaşúnaslarının (əl-İdrisi, İbn-Səid, Əbu-l-Fida) əsərlərində toponimlər və etnosiyasi adalar orta əsrlər dövrü Şimali-Şərqi Qafqaz və Dağıstan tarixi coğrafiyasına dair məlumatların mənbəyi kimi	93
Hüseynova Afaq (<i>Bakı, Azərbaycan</i>). Orta əsr Şərqi miniatür təsvirində rəqs.....	95
Hüseynova Lamiyə (<i>Bakı, Azərbaycan</i>) Ərəb xilafətinin X-XI əsrlərdə ədəbi həyatı.....	99

Caparidze Qoça (<i>Tbilisi, Gürcüstan</i>). XII-XIII əsrlərdə Gürcüstan çarlığında müsəlman təbəələrə qarşı tolerant siyasetin bəzi cəhətləri haqqında...	101
Cəfərova Elmira (<i>Bakı, Azərbaycan</i>). Orta əsrlər Şirvan şəhərlərinin arxeoloji tədqiqiñin perspektivləri.....	103
Zəkəriyəyev Zamir (<i>Mahaçqala, Dağıstan</i>). Dağıstann XI-XVII əsrlər ərəb epiqrafik abidələrində orta əsrlər tarixinə dair yeni məlumatlar.....	104
Zeynalova Məhfuzə (<i>Bakı, Azərbaycan</i>). Z.M.Bünyadovun Azərbaycan-özbək elmi əlaqələrinin inkişafına töhfəsi	107
İbrahimova Zaira (<i>Mahaçqala, Dağıstan</i>). Əbu-Həmid əl-Qəzalinin əsərlərinin Dağıstan ərəbdilli müəlliflərinin yaradıcılığına təsiri (Məhəmməd-Hacı əl-Kikuninin “Nəcm əl-ənam fi riyatad əl-əvamm” i misalında).....	108
İbrahimova Patimat (<i>Mahaçqala, Dağıstan</i>). Erkən orta əsrlərdə Dağıstanda və Azərbaycanda vəqf mülkiyyəti.....	110
İsgəndərov Əlihüseyin (<i>Bakı, Azərbaycan</i>). “İçəri Şəhər” Bakı qalasının bəzi ictimai binalarının interyerlərinin xüsusiyyətləri	113
Qadirbekov Aleksandr (<i>Moskva, Rusiya</i>). Dəşt-i Qıpçaq və Qızıl Orda tarixinə aid Çin qaynaqları.....	116
Kiriçenko Dmitri (<i>Bakı, Azərbaycan</i>). Keşikdağ xristianlarının antropoloji tipi haqqında.....	118
Klyاشtorni Sergey (<i>Moskva, Rusiya</i>). Alban qaynağında qədim türk dininə dair verilən məlumat.....	120
Korayev Timur (<i>Moskva, Rusiya</i>). X əsrde Qərbi İran və Cənubi Qafqazda “Deyləmə intermediya”sı: bəzi müşahidələr	121
Kumekov Bulat (<i>Almatı, Qazaxistan</i>). Qıpçaq faktoru işığında Dəşt-i Qıpçaq və Məmlük sultanlığının əlaqələri.....	124
Kurşiyeva Xədicət (<i>Mahaçqala, Dağıstan</i>). Məhəmməd Səid Səidovun əsərlərində orta əsrlər ərəbdilli ədəbiyyatı.....	126
Kazimov Mehdi (<i>Bakı, Azərbaycan</i>). Nəcməddin Razinin “Eşq-o-əql” əseri orta əsrlər farsdilli sufi nəşrinin nümunəsi kimi.....	129
Məhəmmədova Zeynəb (<i>Mahaçqala, Dağıstan</i>). Dağıstanın ədəbi ənənələrinin formallaşmasında ərəb-müsəlman mədəniyyətinin yeri və rolu.....	131
Malaməhəmmədov Cəmalüddin (<i>Mahaçqala, Dağıstan</i>). Avar dilində tarixi ərəb qrafik əsərləri: arxeoqrafik aspekt.....	135
Mammayev Misrixan (<i>Mahaçqala, Dağıstan</i>). XIII-XV əsrlərdə Dağıstanın tətbiqi sənətində İran bədii ənənələri	138
Maçitidze Elisabed, Beltadze İzo (<i>Tbilisi, Batumi, Gürcüstan</i>). Osmanlı imperiyasında yəhudİ milləti.....	141
Meyer Mixail (<i>Moskva, Rusiya</i>). Osmanlılar və Səfəvilər – ziddiyətlər və paralellər	143
Məlikov Rauf (<i>Bakı, Azərbaycan</i>). Azərbaycanda zərdüştiliyin tarixindən....	146
Məlikova Leyla (<i>Bakı, Azərbaycan</i>). Mirzə Cani Kaşanının “Kaf” nöqtəsi kitabı” (fars: کاف نکاح) və onun bəbi-bəhayi tarixşünaslığında yeri.....	149
Mir-Bağırzadə Samirə (<i>Bakı, Azərbaycan</i>). Azərbaycan Ərəb xilafəti hakimiyyəti dövründə.....	151
Mir-Bağırzadə Fəridə (<i>Bakı, Azərbaycan</i>). Orta əsr mədəniyyətinin (Iran, Türkiyə) dekorativ tətbiqi incəsənət və onun rəmzlərinə təsiri.....	153

Mirzəməhəmmədov Həsənhan (<i>Mahaçqala, Dağıstan</i>). XVIII əsrin ikinci yarısında Azərbaycan və Dağıstan xalqlarının əlaqələrinə dair yeni mənbələr.....	155
Muğanlinski Rövşən (<i>Bakı, Azərbaycan</i>). Orta əsrlər Azərbaycan dövlətlərinin Mərkəzi Asiya türk dövlətləri ilə münasibətlərinə dair.....	157
Musayev Mahaç (<i>Mahaçqala, Dağıstan</i>). Şuayba əl-Baqininin ərəbdilli Dağıstan sufi bioqrafik “Təbəqat əl-Xvacakan ən-nəkşəndiyə əl-Mahmudiyyə” əsərində Zaqqafqaziya şeyxləri.....	159
Musalova Asiyat (<i>Mahaçqala, Dağıstan</i>). Qudutlu Məhəmməd və onun elmi irsi.....	161
Mustafayev Şahin (<i>Bakı, Azərbaycan</i>). XVIII-XX əsrin əvvəllərində Osmanlı imperiyası və Mərkəzi Asiya dövlətləri arasındaki münasibətlərin tarixinə dair yeni sənədlər	165
Mustafazadə Tofiq (<i>Bakı, Azərbaycan</i>). Qərbi Avropa səyyahi Con Bell XVIII əsrin birinci yarısında Azərbaycan şəhərlərinin vəziyyəti haqqında...	166
Məhəmməd Vəlixah (<i>Rəşt, İran</i>). Şərqi-Qərb dialoqunun kontekstində dini-mədəni plüralizm.....	167
Mşvildadze Marika (<i>Tbilisi, Gürcüstan</i>). Şərqi Gürcüstanda yəhudü icmaları (erkən feodal dövrünün ilk mərhələsi (b.e. IV-VI əsrlər).....	170
Novruzov Əmir (<i>Mahaçqala, Dağıstan</i>). Qafqaz müsəlman xalqlarının dövri mətbuat tarixinə dair yeni qaynaq - Dağıstanın ərəbşünas alimlərinin dini “Bəyan əl-həqaiq” (1925-1928) jurnalı.....	173
Nəsibli Yunis (<i>Bakı, Azərbaycan</i>). X əsrin birinci yarısında rusların Azerbaycana yürüşündə savirların iştirakı.....	174
Orazayev Həsən (<i>Mahaçqala, Dağıstan</i>). Dağıstanın qədim türk toponiminə dair: xəzər Anji qalasının adı.....	176
Osmanov Məhəmməd-Nuri (<i>Mahaçqala, Dağıstan</i>). Hazırkı dövrдə Quranın tərcümələri haqqında.....	177
Papçenko Yelena (<i>Taqanroq, Rusiya</i>). Alim və vətəndaş.....	178
Prozorov Stanislav (<i>Sankt-Peteburg, Rusiya</i>). Əzizi Şayzalının (vəf. 494/1100-II) əsərinin ərəb əlyazması sufi tarixinə dair mənbə kimi.....	179
Paçkalov Aleksandr (<i>Tbilisi, Gürcüstan</i>). Numizmatika məlumatlarına görə XIV ərin sonu - XV ərin əvvəlində Qafqaz şəhərləri.....	182
Rövşənov Mahmud (<i>Nəvai, Özbəkistan</i>). Türk dillərinin tarixi leksikoqrafiyası və onun təsviri üsulları.....	186
Səfərbekov Ruslan (<i>Mahaçqala, Dağıstan</i>). Tabasaran azərbaycanlılarının ənənəvi etiqadlarında mifik surətlər.....	189
Süleymanova Sevda (<i>Bakı, Azərbaycan</i>). Yunan-latın və ərəb mənbələrində xəzəryanı tayfaların şimal yolları.....	191
Sultanbekov Rabadan (<i>Mahaçqala, Dağıstan</i>). Qubaçı-Dargin dağlıq icmalarında islamın yayılması.....	195
Taxnayeva Patimat (<i>Moskva, Rusiya</i>). “Arqvanı kəndinin yaranması haqqında əfsanə” XIII-XIV əsrlər Dağıstan tarixinə aid mənbə kimi.....	199
Terletski Nikolay (<i>Sankt-Peteburg, Rusiya</i>). Buxara məzarı haqqında farsdilli əsər.....	202
Tolmaçova Marina (<i>Pulman, ABŞ</i>). Əhməd ibn Məcid və Ptolemy: Hind okeanında elm və təcrübə.....	204

Toşev Nuryağdı (<i>Daşkənd, Özbəkistan</i>). Xarəzm şahzadəsi İsa Tora və onun yeni tapılmış “Seyahət-nama”si.....	205
Xapızov Şahban (<i>Mahaçqala, Dağıstan</i>). Dağlıq Avaristanın cənub hissəsinin islamlaşdırılması (yerli ərəbdilli mənbələr əsasında).....	208
Şəxməhəmmədov Məhəmməd (<i>Mahaçqala, Dağıstan</i>). “Qafqazın orta əsrlər müsəlman ilahiyyatçı alimlərinin tərcüməyi-halının tədqiqi (Əli əl-Kili (Əli Kelebski) nümunəsində).....	211
Şıxşəidov Amri (<i>Mahaçqala, Dağıstan</i>). Orta əsrlər Dağıstan yazılı mədəni abidələri mərkəzləri: Zerehgeran.....	213
Erkinov Avtandil (<i>Daşkənd, Özbəkistan</i>). Təbriz və Herat: xəttatların rəqabəti (Əlişir Nəvai poeziyasının oğuz-türk dilinə uyğunlaşdırılmış unikal əlyazması, 1471-ci il).....	216
Əfəndiyev Ağasəlim (<i>Bakı, Azərbaycan</i>) Moğol rəsm sənətinin yaranmasında Təbriz sənətkarlarının rolu.....	219
Yusupova Dilorom (<i>Daşkənd, Özbəkistan</i>). Xondəmir Teymurilər dövründə elmin və mədəniyyətin vəziyyəti haqqında	220
Anahita Shahrokhı, Hamed Kazemzadeh (<i>Tehran, İran</i>). Dağıstanda farsdilli epiqrafik abidələr: 2007-ci ildə keçirilən tədqiqatlar zamanı tapılmış altı epiqrafik abidə (“Persian Historical Epigraphic in Dagestan” Review of six Epigraphic based on field studies in 2007)	222
Başarın Pavel (<i>Moskva, Rusiya</i>). Fütüvvət və Cavanmərdliyin əmələ gəlməsi məsələsi (The Problem of Futuwwa and Javanmardiyya's Genesis)	225
Mohammad Karim Yousef Jamali (<i>İsfahan, İran</i>). I Şah İsmayılin intellektual həyatı: onun öz ana dili olan türkçəyə ehtiramı və sevgisi (907-930/H./1487-1524) (The intellectual life of Shah Ismail I: his Respect and Love towards his Mother Tongue (Turkic) (907-930/H./1487-1524))	228
Abdülkadir İnaltekin (<i>Berlin, Almaniya</i>). SSRİ dövründə akademik Ziya Bünyadovun Almaniya Demokratik Respublikası ilə əlaqələri və Berlin Brandenburg əyaləti Pankov fəxri vətəndaşlığına dair tədqiqat (Prof. Dr. Ziya Bünyadov'un SSR Dönemi DDR İlişkileri ve Berlin Brandenburg Eyaleti Pankow Fahri Hemşeriliği Üzerine İnceleme)	229
Abdullahzadə Nazılə (<i>Bakı, Azərbaycan</i>). Klassik orta əsrlər və yeni dövr Azərbaycan şeirində qəzəl janrı: tipoloji eyniliklər.....	229
Ağamirov Cahan (<i>Gəncə, Azərbaycan</i>). Xatirələrdə yaşayan Ziya Bünyadov.....	231
Ağazadə Yədulla (<i>Lənkəran, Azərbaycan</i>). A.Bakıxanov yaradıcılığında Şərqi mənəvi dəyərləri.....	233
Babayeva Əfsanə (<i>Bakı, Azərbaycan</i>). Azərbaycanda İslam dini matəm mərasim musiqisi etnomədəni fenomen kimi.....	234
Babayeva Məlahət (<i>Bakı, Azərbaycan</i>). Məhəmməd Füzuli yaradıcılığının Şərqi xalqları ədəbiyyatına təsiri.....	237
Bağırıov Əkrəm (<i>Bakı, Azərbaycan</i>). Osmanlı ədəbiyyatına dair dəyərlə mənbə.....	238
Bayramlı Nüşabə (<i>Bakı, Azərbaycan</i>). İbn Xəlliqanın “Vafəyət əl-əyan” adlı əsərində təsvir olunmuş qadınlar.....	241

Bayramlı Yegənə (Bakı, Azərbaycan). Şərqi musiqi aləti mədəniyyətində universallıq və millilik nisbəti.....	242
Bayramov Səyyad (Bakı, Azərbaycan). Azərbaycan kinosunda miniatür sənətinin rolü.....	244
Bayramova Lalə (Bakı, Azərbaycan). Tarixi şəxsiyyət “Həzrəti Həmzə”nın epik obrazı.....	248
Cəfər Vilayət (Bakı, Azərbaycan). Yazılılarında təbliğ etdiyim əsər: Z.Bünyadov “Azərbaycan VII-IX əsrlərdə”	251
Cəfərsoy İlhami (Bakı, Azərbaycan). Macar-türk etnogenetik bağları (e.ö. I minillik)	253
Dədəyev Bilal (Bakı, Azərbaycan). XV əsrin sonu-XVI əsrin əvvəllərində Osmanlı-Nəqşibəndi təriqəti əlaqələrinin formallaşmasında Azərbaycanın rolü.....	254
Dostiyev Tarix (Bakı, Azərbaycan). Orta əsr Şəmkir şəhərinin arxeoloji tədqiqi: nəticələr və perspektivlər.....	257
Eyvazov Anar (Bakı, Azərbaycan). Abbasi dövrü xitabətinin xüsusiyyətləri.....	260
Eyvazova Roza (Bakı, Azərbaycan). Firdovsi “Şahnamə”sində Əfrasiyab – mənbələrdə Alp Ər Tonqa//Tunqa.....	261
Əbilova Zəkiyyə (Bakı, Azərbaycan). Zaqqafqaziya (şəx məzhəb) Ruhani idarəsinin siyahısı.....	265
Əhmədov Aqil (Bakı, Azərbaycan). Azərbaycanda islam sivilizasiyasının izi ilə: “Şeyx Ömrə” epiqrafik nümunələri.....	266
Əlimuradov İlkin (Bakı, Azərbaycan). Dini ədəbiyyatın formallaşmasında erkən orta əsr Azərbaycan alimi Əhməd ibn Harun əl-Bərdicinin rolü.....	268
Əliyeva Nərgiz (Bakı, Azərbaycan). Azərbaycanlıların idarəcilik fəaliyyəti (XI-XIII əsrlər)	271
Əliyeva Rahibə (Bakı, Azərbaycan). Abşeronun tarixi qoruqlarında yeni aşkarlanmış abidələr.....	272
Əlizadə Lalə (Bakı, Azərbaycan). Fələki Şirvani qəsidielərində tarixi motivlər.....	275
Əsədov Adil (Bakı, Azərbaycan). Orta əsr ərəb mədəniyyəti fəlsəfənin gözü ilə.....	276
Əzimli Dilavər (Bakı, Azərbaycan). Azərbaycan Türk dövlətçilik sistemində qızılbaşlığın roluna dair.....	280
Fərhadov Əli (Bakı, Azərbaycan). Ziya Bünyadov və etnogenez probleminə baxış.....	282
Fərzəliyev Şahin (Bakı, Azərbaycan). Bir daha Şeyx Bünyad nəсли haqqında.....	285
Göyüşov Nəsib (Bakı, Azərbaycan). İbn Xəldun və Şərqi poetika nəzəriyyəsi.....	285
Gözəlova Yegənə (Bakı, Azərbaycan). Xilafətin siyasi tənəzzülündən sonra müsəlman Şərqinin iqtisadi durumuna dair.....	288
Hacıyeva Arzu (Bakı, Azərbaycan). Akademik Ziya Bünyadov din və onun tarixinin bilicisi kimi.....	291
Hacıyeva Kənül (Bakı, Azərbaycan). Bədr Şirvani yaradıcılığında XV əsr tarixi.....	294

Həmidov Mahir (<i>Bakı, Azərbaycan</i>). Mixail Nuymenin ədəbi şəxsiyyətinin formallaşmasında orta əsr İslam mədəniyyətinin rolü.....	298
Həsənzadə Tahirə (<i>Bakı, Azərbaycan</i>). Orta əsrlərin türk qadını.....	300
Höccətullah Qəhrəmanı (<i>Maku, İran</i>). Şəmsəddin Məhəmməd bin Qeys ər-Razi XIII əsrin görkəmli alimi kimi.....	302
Hüseynbalayeva Tərənə (<i>Bakı, Azərbaycan</i>). Orta əsrlərdə ərəb mədəniyyətinin yəhudi yazılı abidələrinə təsiri.....	305
Hüseynova Zivər (<i>Bakı, Azərbaycan</i>). XVI-XVII əsrlərdə farsca yazılmış tarixi mətnlərdə türk ədəbiyyatı nümunələri.....	308
İbrahimova Fəxrəndə (<i>Bakı, Azərbaycan</i>). Ərəblərin cahiliyyət dönenində sosial-siyasi təşəkkülü.....	309
İsmayılov Cavid (<i>Bakı, Azərbaycan</i>). Yassıçəmən sülhü və Sara Xatunun diplomatik fəaliyyəti (Osmanlı tarixçisi Qoca Hüseynin “Bədayə-ül-vəqayə” əsəri əsasında)	310
İsmayılov İsmayılov (<i>Bakı, Azərbaycan</i>). Nakamın “Fərhad və Şirin” poeması haqqında.....	313
İsmayılov Rafiq (<i>Bakı, Azərbaycan</i>). Ərəb xilafəti və islam dünyasının problemləri Azərbaycan şərqşünaslıq elmində.....	315
İsmayılova Elmira (<i>Bakı, Azərbaycan</i>). Babaların Tarixi Zəfər və Şəhadət Yolu layihəsi.....	316
İsmayıldə Pirağa (<i>Bakı, Azərbaycan</i>). Azərbaycanda VII-IX əsrlərdə etnogenet problemi dair.....	317
Kadir Turqut (<i>İstanbul, Türkiyə</i>). Molla Abdurrahman Câmfînin Eserlerinde Azərbaycan’ın Siyasi və Kültürel Durumu.....	319
Kərim Musazadə, Əhməd Əkbərli, Ramin Vəfayıpur (<i>Təbriz, İran</i>). İranın Şərqi Azərbaycan vilayətindəki orta əsrlərə aid məscid binaları.....	319
Kərimov Paşa (<i>Bakı, Azərbaycan</i>). Tərzi Əfşarın anadilli şeirləri barədə....	322
Qaibova İradə (<i>Bakı, Azərbaycan</i>). Təbriz xəttatları.....	324
Qasimlı İnci (<i>Bakı, Azərbaycan</i>). “Taci-Ədəb” əsərinin qaynaqları.....	326
Qasimov Cavid (<i>Bakı, Azərbaycan</i>). Azərbaycanda Osmanlı tarixinin araşdırılması və akademik Ziya Bünyadov.....	328
Qasimova Aida (<i>Bakı, Azərbaycan</i>). İsləmdən önceki ərəb hərbi yürüşləri və Azərbaycan tarixi ilə bağlı bəzi məqamlar.....	330
Quliyev İbrahim (<i>Bakı, Azərbaycan</i>). Əllamə Məhəmməd Bağır Məclisinin “Biharül-ənvar” əsərində din və təbiətşünaslıq problemləri.....	331
Qurbansoy Firudin (<i>Bakı, Azərbaycan</i>). Fars mixi əlifbasında hərf konfiqurasiyaları.....	332
Mahmudova Gülnur (<i>Bakı, Azərbaycan</i>). Orta əsr müəllifləri ərəb ədəbi dilində leksik problemlər haqqında.....	334
Mehdizadə Sayad (<i>Bakı, Azərbaycan</i>). XV-XVII əsrlərdə Azərbaycanda sənət və ticarət həyatı.....	337
Mehmet Çelenk (<i>Bursa, Türkiyə</i>). Safəvî Dövlətinin Teşəkkülündən sonra Azərbaycan’də Yaşanan Dini-Siyasi Dönüşüm.....	339
Mehmet Rihtim (<i>Türkiyə</i>). Azərbaycan sufilik tarixinin öyrənilməsində Osmanlı qaynaqlarının əhəmiyyəti	341
Məmmədbağıroğlu Əli (<i>Bakı, Azərbaycan</i>). Folklor ədəbiyyatımıza aid yazılı mənbə.....	343

Məmmədli Nəzakət (<i>Bakı, Azərbaycan</i>). Şərəfəddin Həsən Rami Təbrizinin “Ənisul-uşşaq” əsəri.....	345
Məmmədov Vüqar (<i>Bakı, Azərbaycan</i>). Fars dilçiliyinin təşəkkülü dövründə linqvistik terminlər.....	347
Məmmədova Aytək (<i>Bakı, Azərbaycan</i>). VIII-IX əsrlərdə Azərbaycanın pul sisteminin tədqiqində Ziya Bünyadov əsərlərinin rolu.....	349
Məmmədova Aytək (<i>Bakı, Azərbaycan</i>). Şərq peripatetizminin inkişafında Azərbaycan filosoflarının xidmətləri.....	351
Məmmədova Əfsanə (<i>Bakı, Azərbaycan</i>). Ərəb Şərqi tarixində silinməz iz qoymuş tanınmış qadın şəxsiyyətlər.....	353
Məmmədova Firuza (<i>Bakı, Azərbaycan</i>). XVIII əsr Azərbaycanın sosial-iqtisadi tarixinə aid yeni mənbə “Dəftər-i müfəssəli-i liva-yi Xoy”.....	354
Məmmədova İradə (<i>Bakı, Azərbaycan</i>). Ağrı dağları və yaxın çevrəsinin əhalisi rusdilli müəlliflərin əsərlərində (XVIII – XIX əsrin birinci yarısı)....	355
Məmmədova Nazilə (<i>Bakı, Azərbaycan</i>). Osmanlı imperiyasının Misir məməlük dövləti ilə münasibətlərinin xarakterinə dair.....	357
Məmmədova Ülkər (<i>Bakı, Azərbaycan</i>). XII əsr ərebdilli Azərbaycan ədəbiyyatında ədəbi ənənələr.....	360
Məhamməd Salmasizadə (<i>Təbriz, İran</i>). Azərbaycan tarixi ilkin ərəb mənbələri əsasındav.....	361
Musah Namiq (<i>Bakı, Azərbaycan</i>). XVI-XVII əsrlərdə Ərdəbil xəttatlıq məktəbi.....	364
Musah Vüsalə (<i>Bakı, Azərbaycan</i>). Osmanlı təzkirələri Azərbaycan ədəbiyyatı tarixinin qaynağı kimi.....	366
Musayeva Azadə (<i>Bakı, Azərbaycan</i>). Azərbaycanla bağlı daha bir qaynaq: “Ləməzati-Hülviiyyə əz Ləməzati ülviiyyə”nın əlyazmaları.....	368
Mustafayeva Nailə (<i>Bakı, Azərbaycan</i>). XVIII əsrədə Azərbaycan, İran və Orta Asiyada yaşayan türk xalqlarının poeziyasındaki ortaç cəhətlər barədə.....	372
Nağısoylu Möhsün (<i>Bakı, Azərbaycan</i>). Şirazlı orta əsr Azərbaycan mütərcimləri.....	374
Nəcəflı Tofiq (<i>Bakı, Azərbaycan</i>). XVI əsrin I yarısında Osmanlı – Səfəvi müharibələrinin səbəbləri Türkiyə tarixşunaslığında.....	377
Nasirova Yaxşıxanım (<i>Bakı, Azərbaycan</i>). XVIII əsrədə Urmiyə şəhərində etnodemoqrafik vəziyyət (“Urmiyə və Xalxal livasının müfəssəl dəftəri” əsasında)	380
Nurəliyeva Tahirə (<i>Bakı, Azərbaycan</i>). Qurani-Kərimin vəqf olunmuş əlyazma nüsxələri.....	381
Pənahoglu Şəmsi (<i>Bakı, Azərbaycan</i>). Mirzə Müslüm Qüdsi İrəvaninin türkdilli əsərləri.....	384
Rahmanı Mostaqmehr (<i>İstanbul, Türkiye</i>). Nizâmî'nin Hamse'sinde Azərbaycan.....	383
Sadıqov Ramin (<i>Şəki, Azərbaycan</i>). Monqollar və Mərkəzi Asiya haqqında məlumat verən orta əsr tarixçisi Əlaəddin Ataməlik Cüveyni (1226-1282)	386
Səlimova Səbinə (<i>Bakı, Azərbaycan</i>). İlkin Abbasilər dövründə xilafətin ictimai-siyasi və mədəni hayatına dair.....	387

Səmədova Nailə (<i>Bakı, Azərbaycan</i>). Mənali ömrün xatirələri.....	389
Süleymanov Nizami (<i>Bakı, Azərbaycan</i>). Səfəvi - Portuqaliya münasibətləri.....	390
Şahbazova Rəna (<i>Bakı, Azərbaycan</i>). V.V.Bartoldun tədqiqatlarında Azərbaycanın orta əsr tarixi məsələlərinin əksi.....	393
Şeyxliyevənd Fatimə (<i>Ərdəbil, İran</i>). İlkin İslam dövrü ərəb şerində Məhəmməd peyğəmbərin surəti.....	396
Şəfiyev Əsfəqan (<i>Astara, Azərbaycan</i>). Akademik Ziya Bünyadovun hayatı və elmi yaradıcılığı.....	397
Şixiyeva Səadət (<i>Bakı, Azərbaycan</i>). “Cavidannamə”də Bakı ilə bağlı ezoterik interpretasiyalar.....	400
Şirinova Rübabə (<i>Bakı, Azərbaycan</i>). Şəmsi Paşa və onun “Viqayə” tərcüməsi.....	403
Şirzadova Turanxanım (<i>Bakı, Azərbaycan</i>). Bədii mədəniyyətdə “muğam düşüncə prinsipi”nin təzahürü.....	405
Vəliyeva Zülfiyyə (<i>Bakı, Azərbaycan</i>). Türk tayfalarının Səfəvi təriqətinə qoşulma səbəbləri.....	408
Zeynalova Sevinc (<i>Bakı, Azərbaycan</i>). XVI əsrin ikinci yarısında Osmanlı – İngiltərə ticarət əlaqələri (“Levant” şirkətinin fəaliyyəti nümunəsində)....	410
Zəki Coşqun (<i>Bakı, Azərbaycan</i>). Orta əsr ərəb ədəbiyyatında türk soylu ədiblər.....	413
Zərqan İradə (<i>Bakı, Azərbaycan</i>). Əbu Hamid Qəzalinin əsərlərində insan problemi: fitrət və fəaliyyət.....	415

СОДЕРЖАНИЕ

Приветственное слово Президента Национальной Академии Наук Азербайджана академика М.К.Керимова	7
Бахшалиева Говхар (Баку, Азербайджан). Жизненный и творческий путь академика Зии Буниятова.....	10
Абдухалимов Бахром (Ташкент, Узбекистан). Вклад академика З.М.Буниятова в изучение истории Центральной Азии	13
Абашидзе Медеа, Метревели Роин (Тбилиси, Грузия). Поучительная биография – Зия Буниятов (Learning through Biography - Ziya M. Buniyatov).....	15
Лысак Ирина (Таганрог, Россия). Зия Буниятов: служение людям	16
Сара Кромбах (Амстердам, Нидерланды). Зия Муса оглы Буниятов - исследователь сталинского террора в Азербайджане (Ziya Musa oglu Buniyatov's research into Stalinist terror in Azerbaijan)	19
Абдул Вахид Мухаммад Салама (Каир, Египет). Зия Буниятов – востоковед, оставивший след в истории Азербайджана (Ziya Buniyatov Orientalist Leave a Mark in the History of Azerbaijan)	21
Далгатов Артур, Исмаилова Алмаз (Махачкала, Дагестан). О последствиях арабских завоеваний в Западном Прикаспии в трудах З.М. Буниятова	22
Тимохин Дмитрий (Москва, Россия). Вклад З.М. Буниятова в изучение истории государства хорезмшахов Ануштегинидов и правления Джалал ад-Дина Манкбурны	27
Солтанова Назиля (Баку, Азербайджан). Меткий глаз учёного	29
Кананчев Зураб (Москва, Россия). История Кавказской Албании в трудах академика З.М.Буниятова	31
Аббасов Рафиг (Баку, Азербайджан). Азербайджан и Китай: торговый обмен и культурные связи на маршрутах Шелкового Пути.....	33
Аббасова Айтен (Баку, Азербайджан). Азербайджанская нефть в международных торговых операциях древности и средневековья	35
Абдулмеджидов Рамазан (Махачкала, Дагестан). Обращение Умара аль-Хунзахи к жителям Дагестана (конец 18 в.-начало 19 в.).....	37
Абусеитова Меруерт (Алматы, Казахстан). Новые источники, архивные материалы и артефакты по истории и культуре Казахстана и Центральной Азии	40
Аверьянов Юрий (Москва, Россия). Суфийские источники по истории княжества Караман (Малая Азия).....	42
Агаева Эсмиральда (Баку, Азербайджан). Тюркские названия в городской топонимике средневекового Каира	44
Агзамходжаева Саида (Ташкент, Узбекистан). Высшая трансцендентальная идея как нравственно-духовный идеал Востока.....	45
Айгунова Тагират, Айгунова Саида (Махачкала, Дагестан). Проникновение иудаизма и расселение еврейского населения на территории северо-восточного Кавказа в эпоху средневековья.....	48
Айтберов Тимирлан (Махачкала, Дагестан). Иманмуhammad Гигатлинский и его арабоязычное сочинение о Кавказской войне	52

Акилова Камола (<i>Ташкент, Узбекистан</i>). Вклад тюркских народов в исламскую культуру Центральной Азии	53
Алексеев Антон (<i>Санкт-Петербург, Россия</i>). Малоизвестные сочинения по религиозной практике народов Центральной Азии из собрания Восточного факультета СПбГУ	57
Алескерова Несрин (<i>Баку, Азербайджан</i>). Основа концепции мистического познания – учение о «стоянках» и «состояниях» мистического пути в научно-богословском послании шейха Йахайя Бакуви «Маназил-ал-Ашикин» (Жилища влюбленных)	58
Алибекова Патимат (<i>Махачкала, Дагестан</i>). Персидско-арабско-туркские словари Дибир-кади из Хунзаха	60
Алигаджиева Заира (<i>Махачкала, Дагестан</i>). Тюркско-иранский мифологический персонаж Ал/Албасты и его дагестанские параллели	62
Алиева Лала (<i>Баку, Азербайджан</i>). Творческое наследие Имад ад-дина ал-Исфахани	65
Алиев Рафик (<i>Баку, Азербайджан</i>). Археология «духовности» средневековья (на примере Азербайджана)	66
Асадов Фарда (<i>Баку, Азербайджан</i>). Материалы арабских источников в полемике советских востоковедов о длительности доминирования хазар на Южном Кавказе	68
Ахундова Наргиз (<i>Баку, Азербайджан</i>). Кавказ и тюркские империи в средние века	71
Байпаков Карл (<i>Алматы, Казахстан</i>). Города огузов	73
Балтабаев Хамидулла (<i>Ташкент, Узбекистан</i>). «Государство Хорезмшахов-Ануштегинидов» как литературный источник Центральной Азии XI-XIII вв.	73
Васильцов Константин (<i>Санкт-Петербург, Россия</i>). Из истории исмаилитского да‘ва на Памире в средние века: проблемы историографии и источниковедения	79
Велиханлы Наиля (<i>Баку, Азербайджан</i>). К вопросу завоевания Нашавы-Нахчывана арабами: сведения источников и их интерпретация в литературе	81
Гаджиев Тамерлан (<i>Махачкала, Дагестан</i>). К вопросу о титуле «шамхал»	84
Гасанов Магомед (<i>Махачкала, Дагестан</i>). Из истории дагестано-иранских (сасанидских) взаимоотношений (III-VII вв.)	86
Гасanova Аминат (<i>Махачкала, Дагестан</i>). Об изучении «Дербенд-наме»	88
Гелашивили Нана (<i>Тбилиси, Грузия</i>). Исторический труд Махмуда Натализи как источник по истории Сефевидо-грузинских взаимоотношений	91
Гоциридзе Георгий (<i>Тбилиси, Грузия</i>). Некоторые аспекты традиционной бытовой культуры азербайджанского населения Грузии - парадигмы этнокультурных взаимоотношений (на примере Квемо-Картли – Гардабанского и Марнеульского районов).....	93

Гусейнов Гарун-Рашид (Махачкала, Дагестан). Топонимы и этно-политические наименования в сочинениях арабских географов XII-XIV вв. (ал-Идриси, Ибн-Саид, Абу-л-Фида) как источник сведений по исторической географии северо-восточного Кавказа и Дагестана в эпоху средневековья	95
Гусейнова Афаг (Баку, Азербайджан). Танец в изображении средневековой восточной миниатюры	99
Гусейнова Ламия (Баку, Азербайджан). Литературная жизнь Арабского халифата в X-XI вв.	99
Джапаридзе Гоча (Тбилиси, Грузия). О некоторых аспектах толерантной политики в отношении мусульманских подданных в Грузинском царстве в XII-XIII веках	101
Джафарова Эльмира (Баку, Азербайджан). Перспективы археологического изучения средневековых городов Ширвана.....	103
Закарияев Замир (Махачкала, Дагестан). Новые данные арабоязычных эпиграфических памятников XI-XVII вв. по истории средневекового Дагестана	104
Зейналова Махфуза (Баку, Азербайджан). Вклад З.М.Буниятова в развитие азербайджано-узбекских научных взаимосвязей	107
Ибрагимова Заира (Махачкала, Дагестан). Влияние произведений Абу Хамида ал-Газали на творчество дагестанских арабоязычных авторов (на примере «Наджм ал-анам фи рийадат ал-авам» Мухаммада-Хаджи ал-Кикуни).....	108
Ибрагимова Патимат (Махачкала, Дагестан). Вакфная собственность в раннесредневековом Дагестане и Азербайджане	110
Искендеров Алигусейн (Баку, Азербайджан). Особенности интерьеров некоторых общественных зданий в Бакинской крепости «Ичери Шехер»	113
Кадырбаев Александр (Москва, Россия). Китайские источники по истории Дешт-и-Кипчака и Золотой Орды.....	116
Кириченко Дмитрий (Баку, Азербайджан). Об антропологическом типе христиан из Кешикдага.....	118
Кляшторный Сергей (Санкт-Петербург, Россия). Албанское свидетельство о древнетюркской религии	120
Кораев Тимур (Москва, Россия). «Дейлемитская интермедиа» в Западном Иране и на Южном Кавказе X в.: некоторые наблюдения	121
Кумеков Булат (Алматы, Казахстан). Взаимосвязи Дешт-и Кипчака и Мамлюкского государства в свете кипчакского фактора	124
Куршиева Хадижат (Махачкала, Дагестан). Средневековая арабоязычная литература в трудах Магомед-Саида Саидова.....	126
Кязимов Мехти (Баку, Азербайджан). «Эшг-о агл» Наджм ад-Дина Рazi как образец средневековой персоязычной суфийской прозы	129
Магомедова Зейнаб (Махачкала, Дагестан). Место и роль арабо-мусульманской культуры в формировании литературных традиций Дагестана	131

Маламагомедов Джамалудин (Махачкала, Дагестан). Арабографические исторические сочинения на аварском языке: археографический аспект.....	135
Маммаев Мисрихан (Махачкала, Дагестан). Иранские художественные традиции в декоративно-прикладном искусстве Дагестана XIII–XV вв.	138
Мачитидзе Элисабед, Белтадзе Изо (Тбилиси, Батуми, Грузия). Еврейский миллет в Османской империи.....	141
Мейер Михаил (Москва, Россия). Османы и Сефевиды – контрасты и параллели.....	143
Меликов Рауф (Баку, Азербайджан). Из истории зороастризма в Азербайджане	146
Меликова Лейла (Баку, Азербайджан). “Книга точки “Каф” (перс.: كتاب طبلة الكاف) Мирза Джани Каши и её место в бабидо-бахаитской историографии.....	149
Мир-Багирзаде Самира (Баку, Азербайджан). Азербайджан в период правления Арабского халифата	151
Мир-Багирзаде Фарида (Баку, Азербайджан). Влияние средневековой культуры (Ирана, Турции) на декоративно-прикладное искусство и его символику	153
Мирзамагомедов Гасанхан (Махачкала, Дагестан). Новые письменные свидетельства о взаимоотношениях народов Азербайджана и Дагестана во второй половине XVIII века	155
Муганлинский Ровшан (Баку, Азербайджан). К вопросу взаимоотношений средневековых государств Азербайджана с тюркскими государствами Центральной Азии.....	157
Мусаев Махач (Махачкала, Дагестан). Закавказские шейхи в дагестанском арабоязычном суфийском биографическом сочинении «Табакат ал-Хваджакан ан-накшбандийя ва садат машаих ал-Халидийя ал-Махмудийя» Шуайба ал-Багини.....	159
Мусалова Асият (Махачкала, Дагестан). Мухаммад из Кудутля. Научное наследие.....	161
Мустафаев Шайн (Баку, Азербайджан). Новые документы по истории взаимоотношений между Османской империей и государствами Центральной Азии в XVIII-начале XX вв.	165
Мустафазаде Тофиг (Баку, Азербайджан). Западноевропейский путешественник Джон Белль о состоянии азербайджанских городов в первой половине XVIII века.....	166
Мухаммед Велихаг (Решт, Иран). Религиозно-культурный плюрализм в контексте диалога Восток-Запад.....	167
Мшвиладзе Марика (Тбилиси, Грузия). Иудейские общины в восточной Грузии (первый период раннефеодальной эпохи (IV-VI вв. н. э.)).....	170
Наврузов Амир (Махачкала, Дагестан). Новый письменный источник по истории периодической печати мусульманских народов Кавказа - духовный журнал ученых арабистов Дагестана «Байан ал-хакаик» (1925 – 1928).....	173
	174

Насибли Юнис (<i>Баку, Азербайджан</i>). Об участии савиров в походе русов на Азербайджан в первой половине X в	176
Оразаев Гасан (<i>Махачкала, Дагестан</i>). К древней тюркской топонимии Дагестана: название хазарской крепости Анжи	177
Османов Магомед-Нури (<i>Махачкала, Дагестан</i>). О переводах Корана к настоящему времени	178
Папченко Елена (<i>Таганрог, Россия</i>) Учёный и гражданин	179
Прозоров Станислав (<i>Санкт-Петербург, Россия</i>). Арабская рукопись сочинения ‘Азизи Шайзалы (ум. в 494/1100 г.) как источник по истории суфизма	179 – 182
Пачкалов Александр (<i>Москва, Россия</i>). Города Кавказа в конце XIV – начале XV в. по данным нумизматики.....	186
Равшанов Махмуд (<i>Навои, Узбекистан</i>). Историческая лексикография тюркских языков и методы ее описания.....	189
Сефербеков Руслан (<i>Махачкала, Дагестан</i>). Мифологические персонажи традиционных верований азербайджанцев Табасарана	191
Сулейманова Севда (<i>Баку, Азербайджан</i>). Северные пути прикаспийских племен по греко-латинским и арабским источникам	195
Султанбеков Рабадан (<i>Махачкала, Дагестан</i>). Распространение ислама в обществах Кубачинско-Даргинского Нагорья.....	199
Тахнаева Патимат (<i>Махачкала, Дагестан</i>). «Сказание об основании аула Аргвани» как источник по истории Дагестана XIII – XIV вв.....	202
Терлецкий Николай (<i>Санкт-Петербург, Россия</i>). Персоязычные сочинения о бухарском мазаре	204
Толмачёва Марина (<i>Пулман, США</i>). Ахмад ибн Маджид и Птолемей: наука и практика в Индийском океане.....	205
Тошев Нуригди (<i>Ташкент, Узбекистан</i>). Хорезмский принц ‘Исатора и его ново найденное «Сайахат-нама»	208
Хапизов Шахбан (<i>Махачкала, Дагестан</i>). Исламизация южной части горной Аварии (по данным местных арабоязычных источников).....	211
Шехмагомедов Магомед (<i>Махачкала, Дагестан</i>). Опыт исследования биографий средневековых мусульманских ученых-богословов Кавказа (на примере Али ал-Кили (Али Келебский)).....	213
Шихсаидов Амри (<i>Махачкала, Дагестан</i>). Центры памятников письменной культуры средневекового Дагестана: Зерехгеран.....	216
Эркинов Автандил (<i>Ташкент, Узбекистан</i>). Тебриз и Герат: конкуренция между каллиграфами (уникальная рукопись 1471 года с текстом поэзии Алишера Наваи, адаптированной к огузско-туркскому языку).....	219
Эфендиев Агасалим (<i>Баку, Азербайджан</i>). Роль тебризских мастеров в сложении могольской живописи	220
Юсупова Дилюром (<i>Ташкент, Узбекистан</i>). Хондамир о состоянии науки и культуры эпохи Темуридов.....	222
Анахита Шахрохи, Хамед Касемзаде (<i>Тегеран, Иран</i>). Персоязычная историческая эпиграфика Дагестана. Обзор шести эпиграфи-	

ческих надписей, обнаруженных во время полевых исследований в 2007-ом году. (“Persian Historical Epigraphic in Dagestan” Review of six Epigraphic based on field studies in 2007).....	225
Башарин Павел (Москва, Россия). Проблема происхождения «футуввы» и «джаванмардии» (The Problem of Futuwwa and Javanmardiyya's Genesis)	228
Мохамад Карим Йусиф Джамали (Исфахан, Иран). Интеллектуальная жизнь шаха Исмаила I: его уважение и любовь в отношении к родному (туркскому) языку (1487-1524) (The intellectual life of Shah Ismail I: his Respect and Love towards his Mother Tongue (Turkic) (907-930./H./1487-1524)	229
Абдулкадыр Иналтекин (Берлин, Германия). Связи академика Зии Буниятова с ГДР в советский период и исследование о присвоении ему звания почетного гражданина города Панков Бранденбургской области (Prof. Dr. Ziye Bünyadov'un SSR Dönemi DDR İliskileri ve Berlin Brandenburg Eyaleti Pankow Fahri Hemşeriliği Üzerine İnceleme)...	229
Абдуллазаде Назиля (Баку, Азербайджан). Жанр газели в азербайджанской поэзии в средние века и новое время: типологические сходства.....	231
Агамиров Джахан (Баку, Азербайджан). Зия Буниятов, живущий в воспоминаниях	233
Агазаде Ядулла (Ленкорань, Азербайджан). Нравственные ценности Востока в творчестве А. Бакиханова.....	234
Бабаева Афсаны (Баку, Азербайджан). Исламская религиозная траурная музыка в Азербайджане как этнокультурный феномен.....	237
Бабаева Малахат (Баку, Азербайджан). Влияние творчества Мухаммеда Физули на литературу народов Востока.....	238
Багиров Акрам (Баку, Азербайджан). Ценный источник по османской литературе.....	241
Байрамлы Нушиба (Баку, Азербайджан). Описание женских образов в произведении Ибн Халлигана «Вафаят аль-аян».....	242
Байрамлы Егана (Баку, Азербайджан). Соотношение универсального и национального в культуре восточного музыкального инструмента.....	244
Байрамов Сайяд (Баку, Азербайджан). Роль искусства миниатюры в азербайджанском кино.....	248
Байрамова Лала (Баку, Азербайджан). Эпический образ исторической личности «Хазрет-и Хамзы».....	251
Джафар Вилаят (Баку, Азербайджан). О произведении З.Буниятова «Азербайджан в VII-IX веках»	253
Джафарсой Ильхами (Баку, Азербайджан). К вопросу об истоках венгеро-туркские этногенетических связей (I тыс.л. до н.э.).....	254
Дадаев Билал (Баку, Азербайджан). Роль Азербайджана в распространении тариката Накшбенди в Османском государстве в конце XV – в начале XVI в.в.	257
Достиев Тарих (Баку, Азербайджан). Археологическое исследование города Шамкир в средние века: результаты и перспективы.....	260

Эйвазов Анар (Баку, Азербайджан). Особенности «хитабата» периода Аббасидов.....	261
Эйвазова Роза (Баку, Азербайджан). Афрасияб (Алп Эр Тонга /Тунга исторических источников) в «Шахнаме» Фирдоуси	265
Абилова Закийя (Баку, Азербайджан). Перечень архива Закавказского Духовного управления (шиитского толка).....	266
Ахмедов Агиль (Баку, Азербайджан). По следам исламской культуры в Азербайджане: эпиграфические памятники «Шейх Омар»	268
Алимурадов Илькин (Баку, Азербайджан). Роль раннесредневекового азербайджанского учёного Ахмеда ибн Харуна аль-Бардиджи в развитии религиозной литературы	271
Алиева Наргиз (Баку, Азербайджан). Управленческая деятельность азербайджанцев (XI-XIII вв.).....	272
Алиева Рагиба (Баку, Азербайджан). Недавно обнаруженные новые памятники в исторических заповедниках Ашшерона.....	275
Ализаде Лала (Баку, Азербайджан). Исторические мотивы в касыдах Фалаки Ширвани	276
Асадов Адиль (Баку, Азербайджан). Средневековая арабская культура через призму философского мировоззрения.....	280
Азимли Дилявер (Баку, Азербайджан). О роли кызылбашства в системе азербайджанской тюркской государственности	282
Фархадов Али (Баку, Азербайджан). Зия Буниятов и обзор проблемы этногенеза.....	285
Фарзалиев Шайн (Баку, Азербайджан). Ещё раз о родословной Шейха Бунията	285
Гёюшев Насиб (Баку, Азербайджан). Ибн Халдун и теория восточной поэтики.....	288
Гёзалова Егяна (Баку, Азербайджан). Об экономическом положении мусульманского Востока после политического распада халифата...	291
Гаджиева Арзу (Баку, Азербайджан). Академик Зия Буниятов как знаток религии и его истории.....	294
Гаджиева Конюль (Баку, Азербайджан). История XV века в творчестве Бадра Ширвани.....	298
Гамидов Махир (Баку, Азербайджан). Роль средневековой исламской культуры в формировании литературной личности Михаила Нуайме.....	300
Гасанзаде Таира (Баку, Азербайджан). К вопросу об образе тюркской женщины в средние века	302
Ходжатуллах Гахрамани (Маку, Иран). Шамсаддин Мухаммед бин Гейс ар-Рази как выдающийся учёный XIII века.....	305
Гусейнбалаева Тарана (Баку, Азербайджан). Влияние арабской культуры на еврейские письменные памятники в средние века.....	308
Гусейнова Зивар (Баку, Азербайджан) Образцы турецкой литературы в персидских исторических текстах XVI-XVII веков.....	309
Ибрагимова Фахранда (Баку, Азербайджан). Социально-политический уклад у арабов в период «джахилии».....	310

Исмаил Джавид (<i>Баку, Азербайджан</i>). Яссычменский мир и дипломатическая деятельность Сары-хатун (на основе произведения «Бадаи-ул-Вакайя» османского историка Коджа Хюсейна).....	313
Исмаилов Исмаил (<i>Баку, Азербайджан</i>). О поэме «Фархад и Ширин» Накама.....	315
Исмаилов Рафик (<i>Баку, Азербайджан</i>). К проблеме изучения истории Арабского халифата и исламского мира в азербайджанской востоковедческой науке.....	316
Исмаилова Эльмира. Проект «Исторический путь победы предков»	
Исмаилзаде Пираага (<i>Баку, Азербайджан</i>). О проблеме этногенеза VII-IX вв. Азербайджане.....	317
Кадир Тургут (<i>Стамбул, Турция</i>). О политическом и культурном положении Азербайджана в произведениях Молла Абдурахмана Джами.....	319
Карим Мусазаде, Ахмад Акбарлу, Рамин Вафайипур (<i>Тебриз, Иран</i>). Средневековые мечети на территории провинции Восточный Азербайджан в Иране.....	319
Керимов Паша (<i>Баку, Азербайджан</i>). О стихотворениях Тарзи Афшара на родном языке.....	322
Гаибова Ирада (<i>Баку, Азербайджан</i>). Тебризкие каллиграфы.....	324
Гасымлы Инджи (<i>Баку, Азербайджан</i>). Источники произведения «Тадж-и Адаб».....	326
Гасымов Джавид (<i>Баку, Азербайджан</i>). Исследования османской истории в Азербайджане и академик З.Буниятов.....	328
Гасымова Аида (<i>Баку, Азербайджан</i>). Арабские военные походы до ислама и некоторые моменты, связанные с историей Азербайджана...	330
Гулиев Ибрагим (<i>Баку, Азербайджан</i>). Проблемы религии и природоведения в произведении «Бихарул-Анвар» Аллама Мухаммед Багира Меджлиси.....	331
Гурбансой Фируддин (<i>Баку, Азербайджан</i>). Буквенные конфигурации в персидской клинописи.....	332
Махмудова Гюльнур (<i>Баку, Азербайджан</i>). Авторы средневековья о лексических проблемах в литературном арабском языке.....	334
Мехдизаде Саяд (<i>Баку, Азербайджан</i>). Ремесленная и торговая жизнь в Азербайджане в XV-XVII вв.....	337
Мехмет Челенк (<i>Бурса, Турция</i>). Религиозно-политическая трансформация в Азербайджане после образования Сефевидского государства	339
Мехмет Рыхтим (<i>Турция</i>). Значение османских источников в изучении истории суфизма в Азербайджане.....	341
Мамедбагироглы Али (<i>Баку, Азербайджан</i>). Письменный источник по азербайджанской фольклорной литературе.....	343
Мамедли Назакет (<i>Баку, Азербайджан</i>). Произведение «Анисул-Ушшаг» Шарафаддина Хасана Рами Тебризи.....	345
Мамедов Вугар (<i>Баку, Азербайджан</i>). Лингвистические термины в период становления персидского языкоznания.....	347

Мамедова Айгюн (<i>Баку, Азербайджан</i>). Роль произведения Зии Буниятова в изучении денежной системы Азербайджана в VIII-IX вв...	349
Мамедова Айтек (<i>Баку, Азербайджан</i>). Вклад азербайджанских философов в развитие восточного перипатетизма.....	351
Мамедова Афсана (<i>Баку, Азербайджан</i>). Известные женщины, оставившие след в истории Арабского Востока.....	353
Мамедова Фируза (<i>Баку, Азербайджан</i>). Новый источник по социально-экономической истории Азербайджана XVIII века: «Дефтер-и муфассал-и лива-и Хой».....	354
Мамедова Ирада (<i>Баку, Азербайджан</i>). Население Агрыдага (Арапата) и близлежащих территорий в произведениях русскоязычных авторов (XVII- первая половина XIX вв.).	355
Мамедова Назиля (<i>Баку, Азербайджан</i>). О характере взаимоотношений Османской империи с государством Египетских мамлюков....	357
Мамедова Улькер (<i>Баку, Азербайджан</i>). Художественные традиции в арабоязычной азербайджанской литературе XII века.....	360
Мухаммед Салмасизаде (<i>Тебриз, Иран</i>). К вопросу об истории Азербайджана на примере ранних арабских источников.....	361
Мусалы Намик (<i>Баку, Азербайджан</i>). Ардебильская школа каллиграфии XVI-XVII веков.....	364
Мусалы Вюсаля (<i>Баку, Азербайджан</i>). Османские литературные антологии (тезкере) как источник по истории азербайджанской литературы.....	366
Мусаева Азада (<i>Баку, Азербайджан</i>). Еще один источник об Азербайджане: рукописи «Ламазати-Хулвийя аз Ламазати улвийя».....	368
Мустафаева Наиля (<i>Баку, Азербайджан</i>). Об общих чертах поэзии тюркских народов Азербайджана, Ирана и Средней Азии.....	372
Нагисойлу Моксун (<i>Баку, Азербайджан</i>). Средневековые азербайджанские переводчики из Шираза.....	374
Наджафлы Тофик (<i>Баку, Азербайджан</i>). Причины Османо-сефевидских войн первой половины XVI века в турецкой историографии.	377
Насирова Яхшыханым (<i>Баку, Азербайджан</i>). Этнодемографическое положение в городе Урмия в начале XVIII в. по данным «Пространного реестра санджака Урмия и Халхал».....	380
Нуралиева Таира (<i>Баку, Азербайджан</i>). Подаренные в качестве вакфа рукописные экземпляры Корана.....	381
Панахоглу Шамси (<i>Баку, Азербайджан</i>). Тюркоязычные произведения Мирза Муслим Гудси Иравани.....	384
Рахман Моштагмехр (<i>Стамбул, Турция</i>). Азербайджан в «Хамсе» Низами Гянджеви	383
Садыгов Рамин (<i>Шеки, Азербайджан</i>). Средневековый историк Ала ад-Дин Атамалик Джувейни (1226-1282) о монголах и Центральной Азии.....	386
Салимова Сабина (<i>Баку, Азербайджан</i>). Об общественно-политической и культурной жизни халифата в период ранних Аббасидов....	387
Самедова Наиля (<i>Баку, Азербайджан</i>). Воспоминания о наполненной смыслом жизни	389

Сулейманов Низами (Баку, Азербайджан). Взаимоотношения Сефевидов с португалией.....	390
Шахбазова Рена (Баку, Азербайджан). Отражение вопросов средневековой истории Азербайджана в трудах В.В.Бартольда.....	393
Шейхульванд Фатима (Ардебиль, Иран). Образ пророка Мухаммеда в арабской поэзии в период раннего ислама.....	396
Шафиев Афган (Астара, Азербайджан). Жизнь и научное творчество академика Зии Буниятова.....	397
Шихиева Саадат (Баку, Азербайджан). Эзотерические интерпретации в «Джавиданнаме», связанные с Баку.....	400
Ширинова Рубаба (Баку, Азербайджан). Шамси-паша и его перевод «Вигая».....	403
Ширзадова Туранханум (Баку, Азербайджан). Отражение «Принципа мышления в мугаме» в художественной культуре.....	405
Велиева Зульфия (Баку, Азербайджан). О причинах присоединения тюркских племен к сефевидскому тарикату.....	408
Зейналова Севиндж (Баку, Азербайджан). Османо-английские торговые связи во второй половине XVI века (на примере деятельности компании «Левант»).....	410
Зеки Джошгун (Баку, Азербайджан). Авторы азербайджанского происхождения в арабской литературе средних веков.....	413
Зарган Ирада (Баку, Азербайджан). Проблема человека в сочинениях Абу Хамида аль-Газали: человеческая натура и деятельность....	415

Direktor: *S. Alişanlı*
Mətbəənin müdürü: *Ə. Məmmədov*
Texniki redaktor: *T. Ağayev*
Kompüter tərtibatı: *A.Qabilqızı,*
R. İlmanqızı

Texniki redaktor: Vüqar Məmmədov
Mətanət Xanəliyeva

Formatı 70x100; 1/16. Həcmi 27,5 ç.v.
Tirajı 200; Sifariş №51
Qiyməti müqavilə əsasında.

**“Elm” RNPM-nin mətbəəsində çap olunmuşdur
(İstiqlaliyyət, 8)**